

A német páncélos erők három irányból támadják Egyiptomot

Krétán gyors ütemben folyik a német előretörés / Wawel új offenzívát készít elő / Szíria megtámadása küszöbön áll

Roosevelt bejelentette a nemzeti szükségállapotot

Krétán fokozódó hevességgel folynak a hadműveletek. Mint Berlin közli, állandóan új német csapatok érkeznek a szigetre, amelyek gyors ütemben nyomulnak előre. A németeknek sikerült több éket verniök az angol csapatok közé és a harcok döntő fejzetükhöz érkeztek. A szárazföldi harcokat élénken támogatják a légierők, amelyek szákadatlanul tűz alatt tartják az angol állásokat és védőövet alkotnak a támadó német egységek körül. Az utóbbi napokban számos kisebb német tankot is sikerült paratenni Krétán, az angol védelmi állásokat áttörték a német erők és a harcok állásából arra lehet következtetni, hogy a sziget napokon belül német kézre kerül, annál is inkább, miután az angolok nem tudják megakadályozni a német csapaterősítések megérkezését, míg a német légierők állandóan ismétlődő támadásai lehetetlenné teszik, hogy Anglia erősítéseket küldjön válságos helyzetben lévő krétai csapatainak. Kréta elestével Anglia elveszti egyik legjelentősebb földközi-tengeri támaszpontját és ezzel lehetetlenné válik számára a hajózás a Földközi tenger keleti medencéjében.

A németek — mint azt angol jelentések is elismerik — hétfő óta páncélos osztagokkal három irányból vezetnek rendkívül heves támadást Egyiptom ellen. Az északafrikai harcok ezzel megélenkültek és úgy látszik, hogy közvetlenül küszöbön áll a döntő harc megindulása a Szezi csatornáért is. Svéd lapjelentések arról tudnak, hogy Wawel tábornok északafrikai angol főparancsnok nagyobb erőket vont össze Szíria francia gyarmat határán és újabb offenzíva megindítását tervezi abból a célból, hogy enyhítse a közelkeleti angol erőkre nehezedő súlyos nyomást. Ez a tehermentesítő offenzíva valószínűleg a Szíria elleni támadással indul meg.

Franciaország és Anglia viszonya egyéb ként annyira elmérgesedett, hogy a két állam már tulajdonképpen hadbanállónak tekinthető. Anglia kiszélesítette a blokádot az egész francia gyarmatbirodalomra és Londonban mérlegelés tárgyává tették az eddig megkímélt francia tartományok bombázását. Vichy Washington ellenséges magatartását azzal igyekszik enyhíteni, hogy újlag kijelentette: nincs szándékában a francia flotta és a gyarmatok átadása a németeknek.

Roosevelt megtartotta feszült érdeklődéssel várt beszédét és bejelentette a nemzeti szükségállapotot, valamint azt, hogy intézkedéseket tesz annak érdekében, hogy az Angliának küldött hadianyag eljusson Angliába. Római megítélés szerint az elnök úgy beszélt, mintha Amerika máris hadbanállana. A Telegrapho figyelmezteti a Fehéz Háza, hogy a tengely türelmének is van határa és minden olyan cselekedet, amely Anglia érdekeit szolgálja, a tengely fegyvereinek válaszáat vonja maga után. Tokióban úgy ítélik meg Roosevelt beszédét, hogy az nem jelent semmi változást az amerikai politi-

kában s csupán újabb megerősítése annak, hogy Amerika feltartóztathatatlanul a háboru felé sodródik. Matsuoka külügyminiszter szerint az a szörnyű válság, amely a világot most fenyegeti, vagy az emberi civilizáció általános pusztulásához vezet, vagy

lehetővé teszi egy olyan új világ kialakítását, amelyre a háromhatalmi egyezmény alá író államai törekuszenek. A külügyminiszter hisz abban, hogy ez az utóbbi lehetőség következik be és új világ születik a régi romjain.

Hétfő óta folyik a tengely támadása Egyiptom ellen

Egy Reuter-jelentés arról számol be, hogy Északafrikában, a nyugati sivatagnál 65 kilométer hosszúságban áll a harc. Az angolok itt igyekeznek feltartóztatni a németek és az olaszok előretörését. A tengely csapatai három irányból támadnak. Capuzzo felől heves támadást indítottak a német páncélosok. Az angolok a jobbszárny biztosítására kénytelenek voltak visszavonulni.

A harcok Egyiptom ellen hétfő óta folynak és az első hadijelentést ezekről a csatákról a Reuter adta ki.

Wawel tábornok újabb támadást indít, hogy tehermentesítse a Közelkeletet

Az alexandriai angol flotta kifutott a nyílt tengerre

Stockholm, május 28.

A svéd sajtó értesülései szerint Egyiptom nyugati határára nagyszámu újabb angol csapatot vontak össze. A csapatösszevonásokra az a körülmény adott alkalmat, hogy Anglia bizalmatlansággal figyeli az iraki események folytán nyugtalanná vált arab törzsek mozgolódását.

Beavatott körök szerint Wawel tábornok újabb támadást indít, hogy ezzel tehermentesítse a Közelkeletet. Hír szerint közvetlenül küszöbön áll az angol támadás Szíria ellen.

Az alexandriai angol flotta kifutott a nyílt tengerre és nyugati irányban halad előre.

Milyen jogokat kapott Roosevelt a rendkívüli állapot kihirdetésével

Washington, május 28.

Az amerikai törvényhozás az ellenzék heves ellenzése ellenére 2 évvel meghosszabbította Roosevelt rendkívüli felhatalmazásait.

Washington, május 28.

Roosevelt elnök a nemzeti szükségállapot kihirdetésével nagyjelentőségű felhatalmazást kapott. Többek között az elnöknek jogában áll lefoglalni vagy beszüntetni a rádióállomásokat, kisajátítani a villamosági és löszergyártáshoz szükséges iparvállalatokat, elrendelni az elsőbbséget a csapat- és hadianyagszállításokra, megtiltani idegen hajók távozását az amerikai vizekről és lefoglalni az idegen hajókat, megszüntetni a nemzetvédelmi szempontból fontos cikkek behozatali vámját, ellenőrzés alá venni a gazdasági életet és

mozgósítani a nemzeti gárdát és a védőerőt.

Az elnök csak a kongresszus hozzájárulásával üzenhet hadat.

ANGLIA KITERJESZTI A ZÁRLATOT AZ EGÉSZ FRANCIA GYARMATBIRODALOMRA ÉS MEGTÁMADJA SZÍRIÁT

Newyork, május 28.

Az amerikai sajtó londoni tudósítói azt jelentik, hogy az angol főváros súlyos rendszabályokat fogantatosít Franciaország ellen, amely most már nyíltan együttműködik Németország-

gal. Mindenekelőtt kiterjesztik az ostromzárt az egész Franciaországra és valamennyi francia gyarmatra.

Biztosra veszik Londonban, hogy

Szíriát rövidesen megtámadja Anglia. Franciaország bombázásának kérdését most tanulmányozzák illetékes helyen.

Az angol sajtó követeli, hogy megtorlasképpen bombázzák az angol gépek Franciaország megszállott területét is.

SZOLLUMNÁL FONTOS ÁLLÁSOK KERÜLTEK A TENGYELHATALMAK KEZÉRE

Róma, május 28.

Az olasz főhadiszállás szerdai jelentése szerint az olasz és német légierők ismét hevesen bombázták Máltát. Szollumnál heves harcokkal újabb fontos állások jutottak a német és olasz hadsereg kezére.

A Földközi tengeren egy újabb angol anyahajót és több cirkálót valamint rombolót rongáltak meg.

Galla-Sidamo vidékén visszaverték az angolok támadásait.

Az olasz haderő a keletafrikai hadszíntereken folytatja a keletafrikai hadszíntereken folytatja a hősies ellenállását és ismételtelen visszautasította a fegyverletételre vonatkozó felhívást.

Kréta szigetén nagy lendülettel nyomul előre a német hadsereg

Légiuton szakadatlanul érkeznek az újabb csapatereősítések

Berlin, május 28.

A Német Távirati Iroda közöli, hogy a német hadműveletek gyors ütemben haladnak Kréta szigetén.

A német erők, amelyek már napokkal előttről szilárdan megvetették a lábukat a sziget nyugati részén, több oszlopban nyomulnak be Kréta belsejébe és sikerült új ékeket verniük az angol csapatok közé. Szakadatlanul tart az újabb és újabb csapatereősítések megérkezése a szigeten.

A légierők állandó tűz alatt tartják az ellenséges állásokat és védőövet alkotnak az újonnan megérkezett német csapatok körül.

Újabb gépek fegyverekkel és hadianyaggal látják el a csapatokat, amelyek rövidesen megérkezésük után megkezdik a harcot. A légierők általában messzemenően elősegítik a hadműveleteket.

Német harcirepülőgépek eredményesen bombázták a krétai ellenséges csapatösszevonásokat, katonai táborokat és hadianyagraktárakat. Rengeteg tűz és robbanás keletkezett és az ellenség nagy károkat szenvedett.

Német vadászgépek a Földközi tenger felett vívott küzdelemben lelőttek két ellenséges repülőgépet.

A birodalmi légierők tegnap délután ismét eredményes támadást intéztek a görög vizeken tartózkodó angol haditengerészeti egységek ellen.

két cirkálón és egy nagyobb hajót súlyos találatokat értek el, mire az angol flottaraj megfutamodott.

Egy 12.000 tonnás angol csapatszállító hajón négy telitalálatot és két bombabecsapódást értek el a németek, úgyhogy a hajó elvesztésével számolni lehet.

AZ ANGOLOK FEGYVERES ELLENÁLLÁSA TUZELIK A KRÉTAI GÖRÖGÖKET

Berlin, május 28.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy az angolok rádió útján arra biztatják a krétai görög lakosságot, hogy szerezzen be fegyvereket és pusztítsa a német katonaságot. Német hivatalos helyen ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy az angol felhívás ellenkezik a nemzetközi joggal és Németország abban az esetben, ha a krétai görögök eleget tesznek az angol felszólításnak és fegyverrel támadják a német katonaságot, kénytelen lesz a nemzetközi jognak megfelelően ellenségesen bánni a krétai görög lakossággal.

LONDON: A KRÉTAI HELYZET KOMOLY

A Reuter iroda kairói jelentése közli, hogy Krétán a helyzet rendkívül komoly és a szigeten súlyos harcok folynak.

KÓRHÁZAT ÉS TEMPLOMOT BOMBÁZTAK AZ ANGOLOK NÉMETORSZÁGBAN

Berlin, május 28.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy néhány angol repülőgép szerdára virradóra beröpült Németország nyugati tartományai fölé, ahol több gyújtó és romboló bombát dobott le. A bombák bizonyos károkat okoztak lakóházakban, egy kórházban és egy templomban. Néhány polgári személy meghalt, mások megsebesültek.

SOK FOGLYOT EJTETTEK A NÉMETEK KRÉTÁN

A heves krétai harcok során különösen egy német rohamosztag tüntette ki magát. A németek rövid, de heves támadás után elhallgattattak három angol űteget. A németek sok foglyot ejtettek a hadműveletek során.

Roosevelt bevezette a nemzeti szükségállapotot

és bejelentette az angliai hadianyagszállítmányok fokozottabb biztosítására irányuló rendelkezéseket

Washington, május 28.

Roosevelt tegnap mondta el nagy érdeklődéssel várt beszédét a Fehér Házban. Az elnök bejelentette a rendkívüli szükségállapot azonnali bevezetését. Az amerikai néphez intézett felhívásában kijelentette, hogy a békebeli állapotot a hadiállapottal kell felváltani. Az amerikai Egyesült Államok légi, tengeri és szárazföldi ereje készenlétben kell hogy álljon minden támadás visszaverésére. Felszólított min-

denkit, hogy a közösség érdekét helyezze az egyéni érdekek fölé.

Roosevelt beszéde során kijelentette, hogy Amerika ezentul még fokozottabban segíti Angliát. Ennek érdekében fokoznia kell a hajóépitést.

Ugyancsak bejelentette az elnök, hogy az angliai hadianyagszállítmányok biztonsága érdekében intézkedéseket tesz.

—oOo—

Róma:

Roosevelt úgy beszélt, mintha Amerika máris hadban állana

Róma, május 28.

A ma reggeli olasz sajtónak még nem áll rendelkezésére Roosevelt beszédének teljes szövege és így az első sajtómegjegyzések csak a kivonatossan közölt elnöki beszédre támaszkodhatnak.

Olasz sajtókörökben úgy vélik, hogy Roosevelt ezzel a beszéddel teljesen ráállította Amerikát a háborúhoz vezető útra.

Szóda kapszulák (Sparklet)

olcsóbbak lettek! Kisüveg szódának megfelelő mennyiség 6 fillérbe kerül. A készületek is. Sparklet pánclüveg olcsóbb lett! Egyedüli lerakat

FEHÉR DROGÉRIA, ZOMBOR

Az elnök bejelentette, hogy tengerészeti intézkedéseket tesz a hadianyagszállítmányok fokozottabb védelme érdekében és a végső győzelemről beszélt.

Roosevelt nem úgy beszélt, mint egy semleges állam feje, hanem úgy, mintha Amerika máris hadban állna. Jellemzőnek tartják, hogy a Fehér Ház ura egyáltalán nem tett említést azokról a választási ígéreteiről, amelyekben arról biztosította Amerika népét, hogy az Egyesült Államokat távoltartja a háborútól.

IRÁKI HADIJELENTÉS

Bagdad, május 28.

Az iráki vezérkar jelentése szerint Rutbah és Ramadi között folytatódna a súlyos harcok.

**SZERB és HORVÁT
IRÁSU IRÓGÉPJÉT
MAGYARA Átalakítjuk
KELLER IRÓGÉPVÁLLALAT SZEGED
KELEMEN UTCA 8. (ROYAL SZÁLLÓ
MELLETT) TELEFON: 13-63**

Az iráki erők visszavonulásra kényszerítették az angol csapatokat, amelyek nagy veszteséggel megfutamodtak. Az irákiak jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

Az iráki légierők megsemmisítettek két ellenséges repülőgépet.

Újabb milliárdok fegyverkezésre

Roosevelt 3 milliárd 319 millió dollár megszavazását kérte repülőgépek építésére. A lázas fegyverkezés egyre közelebb viszi Amerikát a háborúhoz.

JELENTÉSTÉTELRE WASHINGTONBA HIVTÁK AZ USA LONDONI NAGYKÖVETÉT

Washington, május 28.

A külügyminisztérium megerősíti, hogy Winnant, Amerika londoni nagykövete jelentéstételre hazahívták. A nagykövet most fog első ízben referálni Rooseveltnek és Hullnak az angliai viszonyokról.

A TENGERI HATALOM NEM SZAVATOLJA EGY SZIGET BIZTONSÁGÁT

Vichy, május 28.

Vichyben nagy érdeklődéssel figyelik a Kréta ellen folyó harcot. Katonai körök kijelentik, először történik meg, hogy egy szigetet légi uton veszélyeztessenek. A Times című nagy lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a tengeri hatalom nem szavatolhatja a szigetek biztonságát.

Ez a megállapítás nem a legkellemesebb Angliára.

HOL JAVITJÁK A FOLDKÖZI TENGEREN MEGRONGÁLT HAJÓKAT?

Isztambul, május 28.

Török körökben élénken tárgyalják azt a kérdést, hogy vajon hol javíthatják a harcokban megsérült angol csatahajókat. Alexandria kikötője erre nem alkalmas, mert itt nincs elég hely. Gibraltár viszont 1800 kilométernyire van Krétától. Ezt a hosszú utat a sérült hajók nem tudják megtenni.

AMERIKA DONTSONI

Róma, május 28.

A Telegrapho című olasz lap foglalkozik az általános helyzettel és többek között ezeket írja:

— A tengely eltúrte, hogy az Egyesült Államok hajókat adjon Angliának, hogy megszálljon több fontos támaszpontot a tengeren s hogy lefoglalja a kikötőiben vesztő hajókat, de minden további lépésére szembetalálja magát a tengely hajóival. Amerika döntson most, írja a lap. Vagy semleges maradj, vagy vállalja a háború minden következményét.

A nagyvilágból

Az amerikai sajtó feltűnő cikkben foglalkozik az angol kormány azon elhatározásával, hogy nem kényszeríti rá az iekre a kötelező katonai szolgálatot. Ezt azzal magyarázza az amerikai sajtó, hogy a kötelező katonai szolgálat bevezetése feltétlenül polgárháborúhoz vezetne Északírországnak.

Pavelics horvát államfő rendeletet adott ki, amelyben a maga számára tartja fenn a közmunkák vezetését.

A német légi erők az angol partok mentén elsüllyesztettek egy 1.000 tonnás angol kereskedelmi hajót.

De Valera ir államelnök meglepéssel vette tudomásul, hogy London elállt attól a tervétől, hogy elrendelje az általános hadkötelezettséget Északírországnak.

A görög miniszterelnök utasította az olaszok által megszállt területen működő görög hatóságokat, hogy maradjanak a helyükön és a görög törvényeket alkalmazzák. A miniszterelnök utasítása szerint a görög hatóságoknak a legteljesebb mértékben együtt kell működniük a megszálló olasz hatóságokkal.

Az olasz sajtó a Bismarck elsüllyesztése kapcsán hangoztatja, hogy az angol tengeri flottában olyan károkat okoztak a német és olasz erők, amelyeket Anglia nem fog tudni pótolni.

Málta ellen újabb légitámadást intéztek a tengely repülőgépei.

Az angol király egyik unokaöccse hősi halált halt a görög vizeken az angol flotta és a német légi erők között vívott ütközetben.

Romániában halálbüntetéssel sújtják az árdrágítókat is.

Vichy jegyzéket intézett Washingtonhoz, amelyben megerősíti előbbi kijelentéseit, melyek szerint a francia flottát nem szolgáltatja ki németországnak és gyarmatait nem engedi át.

Szlovákiában a zsidók tömeges panaszkokkal és indítványokkal megnehezítik és késleltetik az árjatórvény végrehajtását. A jövőben a zsidók csak a zsidóközponton keresztül érintkezhetnek a hatóságokkal.

MEGÉRKEZTEK ZOMBORBA
a Szegedi Ipari Vásár igazolványai
és kaphatók a DÉLVIDÉK
kiadóhivatalában

A NÉMETEK KEZÉBEN VAN A KEZDEMÉNYEZÉS

Berlin, május 28.

A Völkischer Beobachter nagy cikkben foglalkozik Bismarck csatahajó elsüllyesztésével. A lap kiemeli, hogy az angolok az összes rendelkezésére álló hadiflottájukat harcra dobták a német csatahajó ellen, amely súlyosan sérült állapotban állta a harcot. A német repülőgépek és a hadihajók már újabb győzelmet arattak az angolokon, írja a lap. A Bismarck elsüllyesztette a Hood-ot, s azután vált csak áldozatává a háborúnak.

A győzelem és az áldozat nem választható el.

A németek nem veszik könnyen az Anglia elleni harcot, de tudják, hogy azt meg nyerik.

A tengereken a németek kezében van a kezdeményezés, s azt meg is tartják a végső győzelemig.

MACUOKA:

A HÁRMASEGYEZMÉNY HATALMAI KIÉPÍTIK AZ ÚJ VILÁGOT

Tokió, május 28.

Japán megítélés szerint Roosevelttel beszéde nem jelent semminemű változást Amerika politikájában. Főcélja a beszédnek az volt, hogy megnyerje az amerikai közvéleményt a háború gondolatának.

Macuoka japán külügyminiszter a beszéddel kapcsolatban sajtónyilatkozatot tett és többek között kijelentette, hogy

az a szörnyű válság, amely most a világot fenyegeti, vagy a civilizáció megsemmisítéséhez, vagy egy új világ kiépítéséhez vezet.

A hármasegyezménynek éppen az a célja, hogy kiépítse ezt az új világot. Macuoka európai utja óta még jobban hisz abban, hogy a hármasegyezményben tömörült hatalmak kiépítik ezt az új világot.

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VÁNCZA kincses receptkönyv. Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA

sütőpor

Zombor lakossága nagy lelkesedéssel és szeretettel karolja fel a Hősök Emlékműve felállításának gondolatát

A »Délvidék« beszámolt arról, hogy Zomborban akció indul a hősök emlékművének felállítására és országzászló beszerzésére. Mint megirtuk egy névtelen adakozó 200 pengős adományával már a gyűjtés is megindult. Megállapítható, hogy Zombor lakossága nemzeti és vallásfekezeti különbség nélkül a legnagyobb lelkesedéssel

és szeretettel karolta fel a hősök emlékműve felállításának gondolatát és minden remény megvan arra, hogy a gyűjtés biztosítja azokat az anyagi eszközöket melyek az emlékmű felállításához szükségesek. Illetékes helyen bizottságot szerveznek a gyűjtés levezetésére és a nemes elgondolás megvalósítására.

Hősök napja Bezdánban

Bezdánból jelentik: A dunamenti nagy község vasárnap fényes keretek között ünnepelte meg a hősök napját. Az ünnepélyen először jelentek meg testületileg a frontharcosok is. Ezek 10 órakor alakultak menetté és Buzgó János üzlete előtt a templomba vonultak ahol részt vettek az istentiszteleten.

Mise után az iskola udvarán tartották meg az ünnepélyt. Frank Pál iskolaigazgató szép beszédben ismertette a nap jelentőségét, majd Jankovits Ferike Urbán Elemér hírlapíró szép versét szavalta. Befejezésül Bodonyi községi főjegyző mondott beszédet A tűzoltózenekar Sipos János karnagy vezetésével a Himnusz, majd a Hiszekegyet s végül a bácskai indulót játszotta el.

Vasuti menetrend

Ujverbász—Cservenka közötti vonalon három vonatpár közlekedik: Ujverbászról indul 9.52, 11.45 és 20.00 órakor. Az ellenvonatok Ujverbászra érkeznek 10.48, 16.00 és 20.45 órakor.

Ujvidék—Vaskapu—Titej között közlekedő vonatok menetrendje: Ujvidékről indul 7.50, 17.32 órakor Ujvidékre érkeznek 4.30, 13.20 órakor. Titelről indul 2.38 11.28 órakor és Titelre érkeznek 9.41 és 19.23 órakor.

Zombor—Ószivác közötti vonatok közlekedési rendje: Zomborból indul 8.40, az ellenvonat Ószivácról Zomborba érkezik 12.30 órakor.

Nagyfény—Csantavér között két vonatpár közlekedik. Nagyfénnyről indul 6.00 és 14.05 és az ellenvonat Csantavérről Nagyfényre érkezik 11.50 és 15.38 órakor.

Zombor—Baja vonalon a menetrend: Zomborból indul 4.32 és 15.02. Az ellenvonat Bajáról Zomborba érkezik 6.58 és 17.28 órakor.

Zombor—Regőce vonalon a közlekedési rend a következő: Zomborból indul 7.10 és 17.41 órakor. Az ellenvonat érkezése Regőcéről Zomborba 9.00 és 20.00 órakor.

Zombor—Apatin—Szond—Hódáság között közlekedő vonatok menetrendje indul 11.15 és 16.30 órakor. Az ellenvonatok Zom

borba érkeznek 11.50 és 17.20 órakor.

Cservenka—Ujpalánka között Kulán és Szépligetén át egy vonatpárt iktattak be. Cservenkáról indul 15.00 órakor, Ujpalánkára érkezik 17.00 órakor, Ujpalánkáról indul 12.00, Cservenkára érkezik 14.08-kor.

Cservenka—Hódáság—Gombos között szintén csak egy vonatpár közlekedik. Cservenkáról indul 12.20 órakor. Gombosról indul 14.10 órakor, Cservenkára érkezik 15.30 órakor.

Zombor közönsége szeretettel várja a budapesti dalegyüttest

Mint a Délvidék tegnapi számában már bejelentette, pünkösdkor Zomborba érkezik a Magyar Nemzeti Bank pénzjegynyomdájának férfikara. A vendég dalegyüttes június 1-én esti fél 7 órakor érkezik Zomborra és 7 órakor hangversenyt ad a Szentháromság téren. A dalárda este fél tizenegykor (színház után) szerenádot ad vitéz Szentendrey tábornok, városparancsnoknak. Hétfőn délelőtt 9 órakor a honvédség zenekarának közreműködésével tábori mise lesz a Szentháromság téren, amelyen felszentelik a fővezérség szállásmesteri hivatala által a zombori Kaszinóegyesületi Dalárdának és a Magyar Iparos Dalárdának adományozott zászlókat, utána 1/211-kor a vendégdalárda díszhangversenyt ad a városi színházban. A hangverseny keretében nyújtják át a zombori dalárdának az ajándékozott zászlókat.

Követendő példa

Hatodik esztendeje, hogy a sárospataki református kollégium megkezdte a magyar falvak tehetséges zsellérgyermekeinek kiválogatását. Közel ötven nincstelen falusi család tehetséges gyermeke tanul már ilyen módon a sárospataki kollégiumban. A jövő tanévre szóló tehetségvizsgát most tartották s a kihirdetett eredmény szerint szep-tembertől kezdve kilenc szegény, tehetséges zsellérgyermekeket taníttat teljesen ingyen a sárospataki kollégium.

MOHAI ÁGNES - FORRÁSVIZ

a kitűnő hazai asztali- és borvíz üdít, gyógyít

FORGALOMBA HOZZA: ÉDESKUTY ÁSVÁNYVIZ KERESKEDELMI R. T., BUDAPEST, ERZSÉBET-TÉR 8.

HIREK

««000»»

Orvosi hír. Dr. Joszich Sándor belgyógyász, tüdőspecialista, rendelőjét áthelyezte Thököly ut (vossz Apatini ut) 25 szám alá.

Meghosszabbították a svájci-magyar árucserforgalmi egyezményt. Bernben az ott tárgyaló magyar és svájci bizottság között megállapodás jött létre, amelynek értelmében a svájci-magyar árucserforgalmi és fizetési egyezményt szeptember 30-ig meghosszabbították. Szeptemberben újabb tárgyalások indulnak Budapesten.

Kifizetik az állami nyugdíjasok és hadirokkantak illetményeit. A zombori m. kir. adóhivatal felhívja a város állami nyugdíjasait és a hadirokkantakat, valamint azok özvegyeit és árváit, hogy a május havi illetményeket f. hó 28-án és 29-én délelőtti órákban kifizeti. A nyugdíj és hadirokkant jogosultak személyesen jelentkezzenek. Igazolásul felmutatandók a legutóbbi posta-csekk és egyéb arcképes igazolványai. Ugyancsak 28-án és 29-én kifizettetnek a volt vármegyeyei, báni és községi nyugdíjak is.

A délvidéki nemzeti tanítókat vendégül látja a közoktatási minisztérium. Budapestről jelentik: A vallás és közoktatási minisztérium a délvidéki nemzeti tanítókat a nyáron hat hétig vendégül látja anyaországi szinmagyar községekben, hogy azok elsajátíthassák az államnyelvet.

Halálraítéltek egy rablógyilkost Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék halálra ítélte Höbenreich Gyula 39 éves házmestert, akinek egy rablógyilkosság, több gyilkossági kísérlet és rablás terheli a lelkét.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Bezdánba költözik a mohácsi vámhivatal Bezdánból jelentik: Mint ismeretes, a kivonuló szerbek nem robbantották fel a bezdáni vámpalotát. Az impozáns épületbe most a mohácsi vámhivatalt helyezik el. Itt vámolják el azokat az árukat, melyeket a Dráva vidék felé irányítanak. Szó volt arról is hogy a mohácsi vámhivatalt Apatinba helyezik de ott nem állt rendelkezésre megfelelő helyiség.

Testvérgyilkosság — szánalomból Bukaresti jelentés szerint Popescu Mircea diák három revolverlövésével megölte nővérét Popescu Annát, majd a rendőrségre ment és bejelentette a gyilkosságot. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy nővére gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, végigjárta az összes kórházakat, azonban segíteni nem tudtak rajta. Tettét ezért követte el. A rendőrség a diákot őrizetbe vette és megindította a vizsgálatot.

Az elszakítás hosszú évtizedei után ismét kapható a régi híres, HATSCHKE-féle valódi „ETERNIT” pala. A nyergesujfalusi gyár időközben lényegesen megnagyobbodott és a tetőfedőpalán kívül gyárt „ETERNIT” védjegyű azbesztcement burkolólemezeket, butorok és falak burkolására. Ezek az új gyártmányok is ugyanazon elpusztíthatatlan kiváló minőségben készülnek, mint az „ETERNIT”-pala, melynek elsőrendű minőségét hosszú évtizedes tapasztalat igazolja. Felhívjuk olvasóink figyelmét az ETERNIT MUVEK mai számunkban megjelent hirdetésére.

Majális Bezdánban. Bezdánból jelentik: A Legényegyesület vasárnap kitűnően sikerült majális rendezett. Az egyesület 10 órakor testületileg vett részt a nagymisén utána zenésző mellett vonultak ki az erdőbe, ahol reggelig tartott a mulatság.

Szin ház

Nem jön Zomborba Kiss Ferenc

A Szalay színtársulat ma tartja diszelőadását a Városi Színházban. A megnyitő-előadás műsorán Rákosi-Malonyai: Elnemult harangok című színműve szerepel.

A színtársulat mindent megtett, hogy a diszelőadásra lehozza Kiss Ferencet, a világhírű magyar színművészt. Kiss Ferenc azonban lemondta az előadást.

Igy a diszelőadásban Kiss Ferencnek szánt szerepet vitéz Zemplényi alakítja, aki egyike a legjobb színészeknek. Az előadás elé, annak ellenére, hogy Kiss Ferenc szereplése elmarad, nagy érdeklődéssel tekint Zombor város műpártoló közönsége. A helyi árák rendesek.

Jótekonycélú díszhangverseny Óbecsén

Óbecséről jelentik: Pénteken délután több ezer főnyi közönség hallgatta végig a Szent István téren Ófőméltságu Horthy Miklósné jótekonycélú akciója javára rendezett díszhangversenyt. Nagyon kellemes benyomást tett a zenekari elmélyvény magyaros és művészi díszítése. A színtér díszítésével megbízott katonai személyek mindenre kiterjedő gondossággal oldották meg a feladatukat, úgyhogy a több ezer főnyi közönség elhelyezése példás rendben folyt le. Az előkészületeket és a rendezés munkáját Tormássy Szávits Sándor alezredes városparancsnok irányította. Az előkelőségek sorában ott voltak Plathy Pál, Lemberkovich és Veres tábornokok, vitéz Vasváry ezredes, Ollé Vilmos alezredes, járási parancsnok, vitéz Harkácsy Gyula főhadnagy Tahy István főszolgabíró, a község, valamint a társadalmi egyesületek vezetői. A százötven főnyi egyesített zenekart Fricsay Ferenc főhadnagy, karnagy vezényelte. A műsoron Erkel, Dvorzsák, Turek, Fricsay, Wiedemann, Náray, Lehár és Liszt művei szerepeltek. A zenekart a nagyszámú közönség lelkesen ünnepelte.

180 szegénysorsu zombori gyermek és anya részeseül a Zöldkeresztesszolgálat ingyenes tejakciójában. A népjóléti hivatalban folyik a szegény kataszter felfektetése. Mint illetékes helyen értesülünk, a Zöldkereszt szolgálat tejakciójának megszervezése gyors ütemben halad előre és máris bizonyos, hogy 180 7 évnél fiatalabb szegénysorsu gyermek, valamint fiatal anya és áldott állapotban levő asszony részeseül a nemzeti akció áldásaiban.

„Növényharmat”

bácskai viszonteladók részére

újból kapható!

GEBAUER PATIKA

BÁCS

Harakirt követett el egy csantavéri gazdálkodó Csantavérről jelentik: Pletikószits Péter 65 éves csantavéri gazdálkodó borzalmas módon vetett véget életének. A gazdálkodó éles borotvával felmetszette a hasát és mire az orvos megérkezett már kiszínezett. Tettének oka ismeretlen.

A zombori hadifogoly táborból nagyszámú foglyot engedtek szabadon. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a zombori ellenőrző bizottság egyenként megvizsgálta a zombori hadifogoly táborban levő hadifoglyok ügyét és a bácskai őslakókat

tekintet nélkül azok nemzeti hovatartozására szabadon engedte.

A délvidéki cséplőgéptulajdonosokhoz A Cséplőgéptulajdonosok Országos Beszerzési Szakszövetkezete kft. Szabadka, közli a Délvidék összes cséplőgéptulajdonosaival, hogy a cséplőgépszerezvényekhez szükséges mindennemű anyagot (a gőzgépekhez szenet, a szivógázgarnitúrákhoz faszénét, továbbá naftát, petróleumot, kenőolajat, szijat stb.) igényeléssel előzetes bejelentés mellett lehet csak beszerezni. Hogy a cséplőgéptulajdonos kartársak esetleg ne maradjanak anyag nélkül felhívjuk, hogy a legsürgősebben jelentsek be mindennemű anyagszükségletüket szövetkezetünkél, mert csak a pontos bejelentés alapján járhatunk el eredményesen és eszközölhetjük ki, hogy az anyag idejében rendelkezési helyére is jusson.

A felszabadulás ünnepe Ujverbáson. Ujverbászról jelentik: Uj- és Óverbász lakossága, a »Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség» verbázi fiókja vezetésére kezdeményezésére június 18-án vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó ur Ófőméltságuának születésnapján ünnepséget rendez a felszabadulás örömeire. Az ünnepséget előkészítő munkák már folyamatban vannak.

Hősök napja Verbáson. Verbáson vasárnap fényes és bensőséges áhitattal ünnepelték meg a hősök napját. Délelőtt tábori mise volt, amelyet Jachan Ignác tábori lelkész celebrált. Héder Henrik az evangélikus, Heimann esperes a református templomban mondott misét. A hősök síremlékének beszentelése után Seidl Róbert, a DMKSZ elnöke és Scholz Vilmos a Kulturbund elnöke mondott beszédet.

Amig 'On alszik

a Darnol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt, könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert a

DARNOL

Nagy fényes ünnepelték meg a Hősök Napját Bácskossuthfalván. Vasárnap Bácskossuthfalván is nagy fényes ünnepelték meg a hősök napját. Délelőtt istentisztelet volt. Ünnepi beszédet Dévay Lajos esperes lelkész mondott. Utána a sporttelepre mentek, ahol példás rendben sorakoztak fel a tűzharcosok, rokkantak, leventék, iskolás-gyermekek és a magyar nemzeti viseletbe öltözött leányok. A Himnusz eléneklése után Gyarmathy Sándor beszélt az elmúlt 23 év szenvedéseiről. Szántó József hazafias szavalata következett ezután. Az iskolás gyermekek elénekeltek a magyar Hízek-egyet, majd Veszelits Pál katolikus plébános mondott szépen felépített, megható beszédet. Zádory András a tűzharcosok nevében beszélt. Schumacher János verset szavalat Szerepeltek még: Mészáros József joghallgató, Stanyó József, Kovács Liduska, Solya Juliska, és a gyermekkar Facsar Sándor tanító vezényletével. Csorja Zoltán közönségi főjegyző az új magyar jövőről beszélt. Összetartásra és munkára szólította fel a magyarokat.

Dulcisz—Honvédség 6:0 Az ujverbázi Dulcisz vasárnap délután barátságos mérkőzést játszott a Verbáson állomásozó honvédség alkalmi csapatával, melyet kitűnő játék után 6:0 arányban megnyert. A Dulcisz most már harmadizban találkozott a honvédség csapatával, először 10:1 majd pedig 10:0 arányban győzött, ami fényes bizonyítéka a Dulcisz mostani kitűnő formájának. A mérkőzés tiszta bevételét az ár vízkárosultak javára fordítják.

Bajmoki Honvédek—Bácskossuthfalvi S.K. 2:1 (0:0) Játékvezető Roszkov. A két csapat küzdelme mindvégig élvezetes és szép játékot nyújtott. A honvédek közül Murai főhadnagy, Reiter és Dinnyés szívesek, Zsila kapus és Kalló, míg a Krivajából Csákvári, Schumacher, Kocsis, Gáspár és Bordás mutattak jobb formát.

Juli

A Déli futballszövetség milyen mezdarugóspóballélet vezelmult nTestnevelte amelyja a bács volt. A futótitkár vlyek eredménye és a sra adott jékoztatás

— A Budapesti kati, a szemerini, a csi sportcsava.

— A nácskozás zott benyken a futdarugóspóvenni.

— A zetők lelki célokak seket is mértékben. Az ősz fideki egybe való

— O Bácskában jesítő an

Elo

Viss tin) Egy tinba szedemelter 2:1 arány közés in volt az zódve B megboss gyon sz látszott, hanem a sodik fé szerezte játéka tette fej kapuját, Apatin majdnem zelmet, tetlenül a gólhel érdemel az ere BSE vas nagyon ségének

AZ

Pü

Ujv vezetőse vezetőv su futb amenny ra a Ga teljes e

SPORT

Juliusban kapcsolódik be a bácskai futball az ország sportjába

A Délvidék budapesti szerkesztőségétől: A futballszövetségben intenzíven tárgyalják, hogy milyen módokat lehet a Bácska labdarugósportját bekapcsolni az országos futballélet vérkeringésébe. Mint ismeretes, a közelmúlt napokban Szabadkán volt az Országos Testnevelési Tanács nagyobb szabású értekezlete, amelynek érthetően egyik legfontosabb pontja a bácskai futball bekapcsolásának kérdése volt. A futballszövetség részéről Gálffy András főtitkár vezette ezeket a megbeszéléseket amelyek eredményéről, az ott szerzett benyomásokról és a szövetség terveiről a Délvidék számára adott következő nyilatkozatban nyújtott tájékoztatást:

— A szabadkai értekezletet megelőzően már Budapesten is folytattunk előzetes tárgyalásokat, a szabadkai, újvidéki, zombori, zentai, temerini, apatini, kulai, magyarkanizsai és palicsi sportegyesületek kiküldötteinek bevonásával.

— Az előértekezleteknek és a szabadkai táncskozásnak az eredményeként az a határozott benyomásom, hogy a visszatért területeken a futballélet megindításával a bácskai labdarugósport friss és komoly lendületet fog venni.

— A csapatok játékeréje, az egyesületi vezetők lelkes munkakészsége, és a nemcsak egyéni célokat néző, de a magasabbrendű célkitűzéseket is honoráló, sportszerű magatartása nagymértékben megkönnyíti a szövetség munkáját. Az ősz folyamán megtörténik az összes délvidéki egyesületeknek az anyaország sportéletébe való szerves bekapcsolása.

— Örömmel tölt el az a jelenség, hogy a Bácskában ezidőszent katonai szolgálatot teljesítő anyaországbeli sportvezetők, mint például

dául Fehér J. István, Fülöp Lajos, a MASz. al-elnöke, Hernádi Mihály dr. kassai tisztii főorvos, Altörjay Sándor dr. többszörös tornász bajnok és még többen a legnagyobb szeretettel kapcsolják fel a bácskai labdarugás ügyét. Katonai közigazgatási szempontból és sportszempontból is igen értékes tanácsokkal látták el az egyesületeket, és minden más lehető módon is dokumentálják őszinte támogatásukat és segítő-akarásukat.

— Letárgyaltuk Szabadkán az összes időszzerű kérdéseket. Ezen a konferencián kialakultak a MLSz. részletes tervei, az egyesületek előterjesztett kívánásainak és óhajainak figyelembevételével.

— Minden kérdésben a legteljesebb megértés jegyében folytak le a tárgyalások. Egyelőre csak ideiglenes jellegű intézkedésekről lehet szó, a végleges bekapcsolódás július hó végén fog megtörténni.

— A délvidéki labdarugó egyesületek számára nyitva áll ezzel az ut és lehetőség a nemzeti bajnokság különböző osztályaiba való bejutásra és rajtuk áll, hogy a gyakorlatban ez miként fog alakulni.

— Julius 15-ig a bácskai egyesületek valamennyije lebonyolítja majd a Hazatérési Bajnokság küzdelmeit, utána egy hónap pihenő következik, azután már, mint az országos szervezet részesei folytatják majd értékesnek ígérkező sporttevékenységüket, amely elé jogosultan nagy várakozásokkal és a legjobb reményekkel tekintünk.

— A fólveendő egyesületek sportpolitikai-lag alkotmányos jogoktól földi keretben fogják gyakorolni.

Kozma Béla.

Eldöntetlen küzdelem Bezdánban

Bezdáni SE—Apatini SC 1-1 (0:0)

Visszavágó mérkőzés. Bíró Masz (Apatin) Egy héttel ezelőtt a bezdáni csapat Apatinba szerepelt, ahol szép játék után megérdemelten győzte le az apatini együttest 2:1 arányban. A vasárnapi visszavágó mérkőzés iránt Bezdánban meglehetősen nagy volt az érdeklődés mindenki meg volt győződve BSE győzelméről. Ez azonban erősen megbosszulta magát. Az első félidőben nagyon szép játék folyt. A BSE azonban úgy látszott, hogy nem törekszik a góllövésre hanem azt a második félidőre hagyja. A második félidőben azonban midőn Apatin megszerezte a vezetést a BSE nem hogy komoly játékba fogott volna, hanem teljesen elvesztette fejét és hiába ostromolta az apatiniak kapuját, támadásait nem koronázta siker. Apatin tizenegy játékosal védekezett és majdnem sikerült is neki megőrizni a győzelmet, mely az utolsó percben vált eldöntetlenné. Ha a fölényt vesszük alapul meg a gólhelyzeteket, úgy a BSE teljesen megérdemelte volna a győzelmet, így azonban az eredményt reálisnak mondhatjuk. A BSE vasárnap ismét szív nélkül játszott és nagyon sok keserűséget okozott a közönségének. Nagy hibája az, hogy állandóan

változtatja játékosait és azokat a megnevezett helyekre állítja. Az apatini csapat mindvégig nagyon lelkesen játszott. Az apatini csapatból Menrath, Borsos, Ris közvetlen védelem, Dombóvics centerfedezet, valamint Pucs és Nothasz mutattak elsőrangú játékot. A bezdáni csapat legjobb embere Birner volt. Ez a fiatal játékos napról napra javul. A csatársor nagyon rossz napot fogott ki, egyedül talán Nagy mutatott jó játékot. Masz apatini bíró jól vezette a mérkőzést. Egy teljesen szabályosan elért bezdáni gólt nem ítélte meg, pedig a labda egy méterrel túl volt a vonalon.

A csapatok a következő felállításban vették fel a küzdelmet: Apatin: Menrath, Risz, Borsos, Veisz, II. Dombóvics, Filip Pucs, Otterban Weisz I., Leszmajszter, Nothasz. — Bezdán: Herman, Vukovics II. Fejes, Kovács, Matheisz, Birher, Jeszenszki, Reiner I. Limburger, Horváth III. Nagy.

Az apatiniak gólját a második félidő 16 percében Otterban, míg a bezdáni csapat gólját a második félidő 45 percében Horváth III. lőtte. Korner arány 11:2 Bezdán javára.

—:—

Az Újpest és a Gamma F. C. Újverbászon

Pünkösdi első napján a Gamma, másnapján az Újpest csapatával játszik a Dulcis

Újverbászról jelentik: A Dulcis agilis vezetőjének élén Hauslohner Béla cégvezetővel pünkösdi két napjára nagyszabású futballprogramot sikerült biztosítani, amennyiben lekötötte pünkösdi első napjára a Gamma másnapjára pedig az Újpest teljes első csapatát.

A két pesti csapatnak a Dulcisszal való találkozója olyan sportélményt jelent, hogy a környékről is számosan jönnek el Verbászra. A Dulcis mindkét mérkőzésre az őszi bajnokságban oly kitűnően szerepelt régi gárdáját, megerősítve az anyaegyesületébe visszatért Drágin I. és Alar-

MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI R. T.

Budapest, v., Vilmos császár-ut 32

1890-1941

12 fiók Budapesten

Vidéki fiókok:

Békéscsaba	Nagykanizsa
Berettyóújfalú	Nyíregyháza
Debrecen	Sopron
Győr	Szeged
Kiskunfélegyháza	

Affiliált pénzügyintézet:

Fabank Részvénytársaság, Budapest
Bajai Magyar Bank R. T. Baja
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T., Kolozsvár és fiókjai:
Dés, Szilágyhegyvesch, Tasnád, Zilah, Zsibó
Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank R. T.
Marosvásárhely és fiókjai:
Maroshévíz és Szászrégen
Szolnoki Magyar Bank R. T., Szolnok
Vármegyei Takarékpénztár R. T.
Szombathely és fiókjai: Körmen

A MAGYAR KIRÁLYI
SÓJÖVEDEK és a MAGYAR
KIRÁLYI VAS- ACÉL és
GÉPGYÁRAK vezérigazgatósága
Minden bankművelet előnyös
és gyors lebonyolítása

gits-al, fogja sorompóba állítani. A mérkőzések mindkét napon öt órakor megkezdődnek. Előmérkőzéseket első napon a Dulcis ifjúsági, másnapon a vegyes csapatok fognak játszani eddig még ismeretlen ellenfelekkel.

Apróhirdetések

Zomborban, jóforgalmu cukrászda, elegáns helyiségekkel, szép nyári terrasszal betegesség miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. a-23

Motorperékpárt. jókarban lévő 120-200 ccm. megvételre keres Gerner Ferenc. Zombor, Szeder ucca 1. a-49-f

Eladó Első Magyar Gazdasági 54 collos cséplő, traktorral, vagy anélkül. Esetleg elcserélném 4-5-ös cséplővel, vagy vennék 4-5-ös cséplőt. Cim: Sóta János, Bácskeretes. a-28-f

Redőnyös íróasztal, amerikai, azonnal eladó. Érdeklődni: Pálmai trafikban, Zombor. a-35

50 év óta fennálló vegyeskereskedés, forgalmas helyen betegség miatt eladó. Siági Imre, Zombor, Rákóczi ut 48. a-43-f

Házmesteri állásra, gyermektelen házaspár felvételre. Jelentkezni Zombor, Gádor ucca 10 szám alatt. a-45-f

JÓDFURDÓ Bács-szentiván (Prigr. Sv. Ivan) Zombor mellett megnült. Kiválóan alkalmas rheuma, ischias, benulások, női betegségek, gyomor és bélbajoknál stb. Olcsó árak. a-55

Zomborban 4-5 szobás lakást beltéren, vagy vasut felé, melék helyiségekkel, keres dr. Freund orr, fül, gége specialista. Új Verbász. a-48-f

ÓRIÁSVIRÁGU japán Chrisantem palánta (Turner Drable) darabja 20 fillér. Nagyobb vételnél árengedmény. Vidékre utánvétellel szállítja. OLÁH, Szabadka, Szimina 3. a-53-f

ZONGORÁT megvételre keresek. Csak kezeszthurosz lehet szállításba. Raab Odön, Zombor. a-27-f

SZOBAASSZONYT, férjezettet, kinek férje mint szobainas nvel alkalmazást, azonnalra felvesz VADÁSZ-KURT SZALLODA, Zombor. a-51-f

Belgrádban a villanegyedben lévő házat megvételre keresek. Zomborban lévő házzal. Érdeklődni: Aman Ferencnél, Zombor, Gromon ucca 2. a-52-f

Aki házat, földbirtokot eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal GERGUROV DÁNIEL és FIA ingatlanforgalmi irodába, Zombor, Kossuth ucca 14. a-37

Különbejáratu butorozott szoba, két ágyas, június 1-re kiadó. Zombor, Thököly ut (Apatini ut) 18. a-47-f

Közgazdaság

A Földtani Intézet nagyszabású kutatómunkával tárja föl Erdély ásványi kincseit

Az erdélyi föld geológiai összetétele mint köztudomású, arra enged következtetni, hogy a Magyarországhoz visszacsatolt terület igen jelentékeny ásványi kincseket rejt magában, melyeket ezideig még nem tártak fel. Ezt a feltevést nemcsak alátámasztják, de a legmeggyőzőbben igazolják azok a kutatások, amelyek részben állami közeg, részben magánszemélyek kezdeményezésére indultak meg és amelyek helyenként jelentős bányatermék előfordulásokat jeleztek. Tekintettel a kérdés kimagasló nemzetgazdasági fontosságára, Varga Jó, zsef kefedelmi és iparügyi miniszter megbízást adott a magyar Földtani Intézetnek, hogy a kérdéses területen legszélesebb keretek között kezdje el a szakszerű kutatómunkát. Az eddigi vizsgálódások és magánjellegű kutatások alapján a szóbanforgó területeken számolni lehet jelentős mennyiségű földgáz-, kőszén- és ércelőfordulásokkal. A lelőhelyek tüzetesebb megállapítása tekintetében ezideig még nem folytak munkálatok, úgyhogy a Magyar Földtani Intézet kiváló geológusaira és kutatóira vár e nagyértékű bányaterület feltárásának lehetővé tétele. Az eddigi leletek a legjobb eredményekkel kecsegtének és igen valószínű, hogy a Földtani Intézet kutatásai során bányáiparunk jelentős értékekkel gazdagszik.

1960 millió dollár idegen tőke Amerikában

A nemzetközi tőke a londoni pénzpiacról már jóval a háboru előtt elmenekült s ennek következtében az Egyesült Államokban az utóbbi években nagymértékben felhalmozódott a külföldi tőke. A pénzintézeteknél elhelyezett külföldi tőkeállomány az elmúlt hat év alatt 600 millióról 3.8 millióra emelkedett. Ennek a tőkének kétharmad része Európából származott. Az amerikai piacot nemcsak magánosok keresték fel tőkéjükkel, hanem több külföldi jegybank is részben vagy egészben Amerikában helyezte el aranykészletét. Míg a külföldi jegybankok, valutaalapok és kincstárak részéről a Federal Reserve Banknál elhelyezett arany értéke 1935 végén csak néhány millió dollár volt, 1941. április 30-án ez az arany mennyiség már 1960 millióval szerepelt és mintegy 19 állam tulajdonát képezte.

—:o:—

Huszonnégy millió márka értékű gyümölcs és főzeléket exportálhatunk az idén Németországba. A Magyar Távirati Iroda közli azt a megállapodást, amelyet hosszabb tárgyalások után egy magyar-német vegyesbizottság kötött gyümölcs- és főzelék-kivitelünk ügyében. A megállapodás a folyó gazdasági évre 24 millió márkás keretet biztosít a magyar kivitel számára. Ebből a keretből friss gyümölcsre 11 millió, friss főzelékre 2.7 millió, feldolgozott gyümölcsre és főzelékre 9.8 millió, új burgonyára pedig 500.000 márka jut. A vegyesbizottság elhatározta, hogy az értékeret felemelésére javaslatot tesz a magyar és a német kormányoknak, tekintettel a két ország közös gazdasági érdekeire. A 24 millió márkás keret is egyébként külkereskedelmi kapcsolataink lényeges bővülését jelenti, amennyiben a favalai megállapodás 14 millió márkás volt. Nagy jelentősége van annak, hogy a feldolgozott gyümölcsre és főzelékre közel 10 millió márkás keretet sikerült megállapítani, mert így az értékesítés olyan vidékekre — többek között az erdélyi

részekre — is biztosítható ahonnan friss gyümölcsöt és főzeléket szállítási nehézségek miatt megfelelően forgalomba hozni kivitel céljára nem lehet.

Bukarestben 1 pengő 85 fillér egy kiló finomliszt. Bukarestből jelentik: A finomliszt árát kilogrammonként helyben, a malomban véve 50 leiben (1.85 P) állapították meg. A hétfői naptól kezdve a pékek csak olyan kenyeret süthetnek, amelynek összetétele a következő: 55 százalék ugynevezett népi típusú barnaliszt és 45 százalék kukoricaliszt. Egy 700 gramm súlyú kenyér árát 10 leiben állapították meg.

»»»oOo«««

M. kir. honvéd vezérkar főnöke.

2314/Vkf. kat. közig. 1941. szám.

Hirdetmény

Felhívom a visszafoglalt délvidéki területeken lakóhellyel, illetőleg telephellyel bíró természetes és jogi személyeket, ideértve a külföldi cégeknek a visszafoglalt területen lévő telepeit (fiókjait, képviselőit) is, hogy a külfölddel szemben áruszállításra vonatkozó, érvényben lévő kötelezetkeket az illetékes városi vagy járási katonai parancsnokságnál haladéktalanul írásban jelentsék be.

Bejelentési kötelezettség alá esnek mind azok az áru eladására (export) és az áru vételére (import) vonatkozó kötelesek, amelyeknél a másik szerződő fél jelenlegi lakóhelye (telephelye) külföldön, tehát nem a visszafoglalt területen vagy nem az anyaország területén van.

Bejelentendők:

- a) mind az érvényes, de még le nem szállított kötelesek,
  - b) mind pedig a már leszállított, de még ki nem egyenlített tételek.
- A bejelentést írásban kell megtenni és annak a következő adatokat kell tartalmaznia:
1. a bejelentő fél nevét és lakhelyét,
  2. a külföldi fél (vevő, illetve eladó) nevét és lakhelyét,
  3. az áru megnevezését és magyar (ennek hiányában a külföldi) vámtarifá számát,
  4. az áru számlázott vagy lekötött mennyiségét és értékét (külföldi pénznemben),
  5. megadandó, hogy az áru szállítása már megtörtént-e vagy sem; utóbbi esetben közölni kell az áruszállítás határidejét, amennyiben az áru utban van, a feladás időpontja külön is feltüntetendő,
  6. a számla esedékességét, amennyiben a kötéssel kapcsolatban már történt fizetés, úgy tételenként fel kell tüntetni a már kiegyenlített és még hátralékos tartozás, illetve követelés összegét.

A bejelentések határideje: 1941. június 10-ike.

Budapest, 1941. évi május hó 21-én.

WERTH HENRIK s. k.

gyalogsági tábornok,
a m. kir. honvéd vezérkar főnöke.

M. kir. honvéd vezérkar főnöke.

2386/Vkf. kat. közig. 1941. szám.

Hirdetmény

A visszafoglalt délvidéki területeken a fizetési forgalom szabályozása tárgyában kiadott — a Budapesti Közlöny 1941. évi május hó 24-iki számában közzétett — 3590/

1941. M. E. sz. kormányrendeletet tudomás-vétel végett közlöm.

Budapest, 1941. évi május hó 26-án.

WERTH HENRIK s. k.

gyalogsági tábornok,
a m. kir. honvéd vezérkar főnöke.

„A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 156. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A Magyar Nemzeti Bank a dinárértékre szóló, a visszafoglalt délvidéki területeken törvényes fizetési eszközként forgalomban volt, ezeken a területeken lakó (székhellyel bíró) személyek és cégek tulajdonában lévő bankjegyeket és értékeket a pengőérték törvényes fizetési eszközeire váltja át a 2. § (1) bekezdésében megjelölt árfolyamon. A Magyar Nemzeti Bank állapítja meg és teszi közzé azt a napot, amelyen a dinárértékre szóló bankjegyek és értékek törvényes fizetési eszköz jellege a visszafoglalt területeken megszűnik; ettől a naptól kezdve azokat fizetésül elfogadni senki sem köteles.

2. §.

(1) A belföldi forgalomban a pengő és a dinár közötti átszámítás árfolyama a következő:

1 pengő = 10 dinár, illetőleg
10 dinár = 1 pengő.

(2) A jelen §. alkalmazásában nem tartozik a belföldi fizetési forgalom körébe az olyan jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítése, amelyben akár az adós, akár a hitelező külföldön lakó személy vagy külföldön székhellyel bíró jogi személy vagy cég, az utóbbi akkor is, ha jogi személyisége nincs.

3. §.

Dinárértékre szóló fizetési eszközöket a m. kir. pénzügyminiszter további rendelkezésig a visszafoglalt délvidéki területekre bárholonnan bevinni tilos. A Magyar Nemzeti Bank a tilalom alól felmentést adhat.

4. §.

(1) A Jugoszláv Nemzeti Banknak a visszafoglalt délvidéki területeken lévő vagyont a Magyar Nemzeti Bank kezeli külön vagyontömegeként; a váltókon alapuló és más követeléseket beszédheti, a Jugoszláv Nemzeti Bank kötelezettségeit teljesítheti és — amennyiben ezt az ügyek továbbvitele megkívánja — vagyontárgyai felett rendelkezhetik, jognyilatkozatokat tehet és elfogadhat, magánosokkal szemben, továbbá hatóságok és bíróságok előtt eljárhat.

(2) A visszafoglalt délvidéki területeken a Jugoszláv Nemzeti Bank ügyeit az (1) bekezdésben meghatározott körben a Magyar Nemzeti Bank viszi tovább és e végből megbízottat küld ki, akik a cég jegyzésére is feljogosíthatók.

5. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, aki dinárértékre szóló fizetési eszközt a visszafoglalt délvidéki területekre a 3. §-ban meghatározott tilalom ellenére bevisz vagy bevinni törekszik.

(2) A jelen §-ban meghatározott kihágás az 1939. II. t. c. 212. §-a értelmében két hónapig, háboru idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A pénzbüntetés tekintetében az 1928. X. t. c. rendelkezései irányadók, a pénzbüntetés legmagasabb összege nyolcezer pengő.

(3) Az elkobzásra az 1922. XXVI. t. c. 2. §-a második, harmadik és negyedik bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a m. kir. rendőrség működésének területén a m. kir. rendőrségnek hatáskörébe tartozik. Az 1929. XXX. t. c. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek a m. kir. pénzügyminisztert kell tekinteni.

6. §.

A jelen rendelet alkalmazásában külföldi cégeknek Magyarországon — ideértve a

azbe

te
bu

min
Dijn
felvi

Et

Ha
Bu

visszafog
vő telepe
cégekkel,
telepei (f
di cégek

A jel
lép hatá
Buda

Chef des

Zahl 2314

Alle
Gebieten
Rechtsper
ort, bezie
haben, die
tretungen
fen, hab
den, auf
Schlüsse
Stadt-ode
lich anzu
Der
Verkauf
und den
fenden S
Vertragsp
lassug) in
eroberten
landes ha

a) die
nicht abg
b) all
jedoch n
Die
gen und

1. Na

2. Na

Partei (K

3. Be

garisches

ausländis

4. di

Warene

discher V

5. es

Lieferung

nicht; in

min; falls

det, ist d

lich zu m

6. Fä

Zahlunge

und die

hungswei

stenweise

A törv. védj.

Eternit

azbesztcement-gyártmányok:

**tetőfedőpala,
burkolólemez, cső**mindenütt fényesen beváltak!
Dijmentes árajánlattal és egyéb
felvilágosítással készségesen
szolgál**Eternit művek****Hatschek Lajos**

Budapest, V., Berlini-tér 5.

visszafoglalt délvidéki területeket is — lé-
vő telepei (fiókjai, képviselői) a belföldi
cégekkel, belföldi cégeknek külföldön lévő
telepei (fiókjai, képviselői) pedig a külföldi
cégekkel egy tekintet alá esnek.

7. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján
lép hatályba.

Budapest, 1941. évi május hó 23. napján.

BÁRDOSSY LÁSZLÓ s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Chef des Generalstabes der kgl. ung. Honvéd

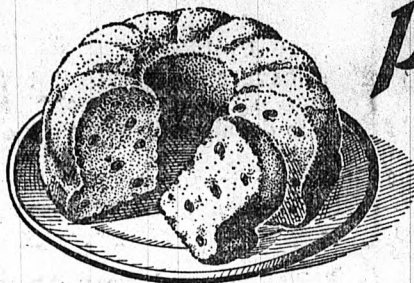
Zahl 2314/Gstch. Mil. Verw. 1941.

KundmachungAlle auf den rückeroberten südlichen
Gebieten befindlichen natürlichen und
Rechtspersonen, die dortselbst ihren Wohn-
ort, beziehungsweise ihre Niederlassungen
haben, die Niederlassungen (Filialen, Ver-
tretungen) ausländischer Filialen inbegrip-
fen, haben alle ihre aufrecht bestehen-
den, auf Lieferung von Waren lautenden
Schlüsse unverzüglich dem zuständigen
Stadt- oder Bezirks-Militärkommando schrift-
lich anzumelden.Der Meldepflicht unterliegen alle den
Verkauf von Waren betreffenden (Export)
und den Einkauf von Waren (Import) betref-
fenden Schlüsse, bei welchen die andere
Vertragspartei ihren Wohnort (ihre Nieder-
lassung) im Auslande, daher weder auf rücker-
oberten, noch auf Gebieten des Mutter-
landes hat.

Es sind anzumelden:

a) die in Kraft befindlichen, jedoch noch
nicht abgelieferten Schlüsse,b) alle bereits zur Lieferung gelangten,
jedoch noch nicht beglichenen Posten.Die Anmeldung hat schriftlich zu erfol-
gen und die folgenden Daten zu enthalten:

1. Name und Wohnort des Anmelders,

2. Name und Wohnort der ausländischen
Partei (Käufers oder Verkäufers),3. Benennung der Ware und deren un-
garisches (in Ermangelung desselben das
ausländische) Zolltarifnumero,4. die fakturierte oder abgeschlossene
Warenmenge, sowie deren Wert (in auslän-
discher Valuta),5. es ist ersichtlich zu machen, ob die
Lieferung der Ware bereits erfolgte oder
nicht; in letzterem Fall der Lieferungsster-
min; falls sich die Ware unterwegs befin-
det, ist der Zeitpunkt der Aufgabe ersicht-
lich zu machen,6. Fälligkeit der Faktura; falls bereits
Zahlungen erfolgten, sind die Tilgungen
und die noch rückständige Schuld, bezieh-
ungsweise der Betrag der Forderung po-
stenweise anzuführen.

Hozzávalók:

12 deka vaj.....	—54
15 deka cukor.....	—18
2 tojás.....	—26
1/2 citrom leve és reszelt héja.....	—04
1 csomag Dr. Oetker vaniliakrémpor	—12
kb. 1/2 liter tej.....	—11
45 deka liszt.....	—28
1 csomag Dr. Oetker sütőpor.....	—12
12 deka mazsola.....	—36

P 2.—

Dr. Oetker sütőporral és
vanillincukorral**Pünkösdi****süsü kuglófot:**A vajot habosra keverjük, lassan-
ként hozzáadjuk a cukrot, tojást,
citromot és a kevés tejjel elkevert
krémport. A sütőporral vegyített
lisztet megszitáljuk és felváltva
tejjel hozzákeverjük, míg a liszt
és tej elfogyott. Csak annyi tejet
használunk, hogy a tészta nehezen
szakadva essen a kanálról. A tisz-
titott mazsolát a végén könnyedén
keverjük a tésztaába. Zsirozott mor-
zával kihintett formában sütjük.Idősebb receptkönyvet kívánsógra ingyen küld:
Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conti-utca 25.Endtermin der Anmeldungen: der 10.
Juni 1941.

Budapest, am 21. Mai 1941.

WERTH HENRIK m. p.

General der Infanterie,

Chef des Generalstabes der kgl. ung. Honvéd

Chef des Generalstabes der kgl. ung. Honvéd

Zl. 2386/Gstb. Ch. Mil. Verw. 1941.

KundmachungDie Regierungsverordnung Zl. 3590/
1941. M. P. über die Regelung des Zahlungs-
verkehrs auf den rückeroberten südlichen
Gebieten — verlaubar im Budapesti Köz-
löny vom 24. Mai. 1941 — wird behufs
Kenntnisnahme verlaubar.

Budapest, am 26. Mai. 1941.

WERTH HENRIK m. p.

General der Infanterie,

Chef des Generalstabes der kgl. ung. Honvéd

„Das kgl. ung. Ministerium ordnet im
Sinne der in §. 156. des G. A. II. aus dem
Jahre 1939 enthaltenen Bevollmächtigung
das Folgende an:

§. 1.

Die kgl. ung. Nationalbank wechselt mit
dem in §. 2. Alinea (1) bestimmten Kurs die
auf Dinar lautenden, auf den rückeroberten
südlichen Gebieten als gesetzliches Zah-
lungsmittel in Verkehr gewesenen, Eigentum
der auf diesen Gebieten wohnhaften (an-
sässigen) Personen und Firmen bildenden
Banknoten und Münzen auf gesetzliche Zah-
lungsmittel in Pengőwährung um. Der Tag,
an welchem auf den rückeroberten Gebieten
die Dinarbanknoten und Münzen als gesetz-
liches Zahlungsmittel zu gelten aufhören,
wird von der Ungarischen Nationalbank be-
stimmt und verlaubar; von diesem Tage
an gerechnet ist niemand verpflichtet die-
selben an Zahlungen statt anzunehmen.

§. 2.

(1) Der Umrechnungkurs zwischen Pen-
gő und Dinar ist im inländischen Zahlungs-
verkehr der Folgende:1 Pengő = 10 Dinar beziehungsweise
10 Dinar = 1 Pengő.(2) Bei Anwendung des gegenwärtigen
§ fallen nicht unter den Begriff des inländi-
schen Zahlungsverkehrs, die Einföhrung sol-
cher Rechtsverbindlichkeiten, bei welchen
der Schuldner oder Gläubiger eine im Aus-
lande wohnhafte Person oder im Auslande
ansässige juristische Person oder Firma ist,
letztere auch dann, wenn sie keine juridi-
sche Person darstellt.

§. 3.

Auf Dinar lautende Zahlungsmittel auf
die rückeroberten südlichen Gebiete, sei es
von wo immer, zu importieren ist bis auf
weitere Verfügung des kgl. ung. Finanzmi-
nisters verboten. Die Ungarische National-
bank ist berechtigt dieses Verbot aufzuhe-
ben.

§. 4.

(1) Das auf den rückeroberten südlichen
Gebieten befindliche Vermögen der Jugosla-
wischen Nationalbank verwaltet die Unga-
rische Nationalbank als gesonderte Vermö-
gensmasse; sie treibt die Wechsel- und an-
derwärtigen Forderungen ein, kommt den
Verpflichtungen der Jugoslawischen Natio-
nalbank nach und — im Falle es die Wei-
terführung der Geschäftsgenden fordert —
verfügt sie über deren Vermögenswerte, gibt
Rechtserklärungen ab und übernimmt sol-
che, Privatpersonen gegenüber, und über-
nimmt ihre Vertretung bei den Behörden
und vor Gericht.(2) Auf den rückeroberten südlichen Ge-
bieten übernimmt in dem in Alinea (1) um-
schriebenen Wirkungskreis alle Agenden
der Jugoslawischen Nationalbank die Unga-
rische Nationalbank und entsendet ihre
Vertreter, die auch zur Firmenzeichnung
bevollmächtigt werden können.

§. 5.

(1) Insoferne das Delikt keine schwere-
re Strafahnung erfordert, begeht eine Über-
tretung derjenige, welcher entgegen dem in
§. 3. verlaubarten Verbot auf die rücker-
oberten südlichen Gebiete, auf Dinarwerte
lautende Zahlungsmittel einföhrt oder ein-
zuföhren versucht.(2) Die im gegenwärtigen bezeichnete
Übertretung wird im Sinne §. 22. des G. A.
II. aus dem Jahre 1939 mit Arrest bis zu zwei
Monaten, zu Kriegszeiten bis zu sechs Mo-
naten, bestraft. Betreffs der Geldstrafen sind
die Bestimmungen des G. A. X. aus dem Jah-
re 1926 maßgebend und ist das höchste
Strafmaß Pengő Achttausend.(3) Bei der Beschlagnahme sind die Be-
stimmungen des §. 2. des G. A. XXVI. aus
dem Jahre 1922, Alinea 2. und 4. in Anwen-
dung zu bringen.(4) Das Strafverfahren bei diesen Über-
tretungen fällt in den Wirkungskreis der Ad-
ministrativbehörden als Polizeistrafgericht
und auf dem Verwaltungsgebiete der kgl.
ung. Polizei, in den Wirkungskreis der kgl.
ung. Polizeibehörde. Bezüglich der in Ali-
nea (1) und (3) des §. 59. G. A. XXX. aus
dem Jahre 1929 enthaltenen Verfügungen
hat als Fachminister der kgl. ung. Finanzmi-
nister zu gelten.

§. 6.

Bei Anwendung der gegenwärtigen Ver-
ordnung sind die Niederlassungen (Filialen,
Vertretungen) ausländischer Firmen in Un-
garn — die rückeroberten südlichen Gebie-
te inbegriffen — den inländischen Firmen,
die Niederlassungen (Filialen, Vertretungen)
inländischer Firmen im Auslande, den aus-
ländischen Firmen gleichzuhalten.

§. 7.

Diese Verordnung tritt mit dem Tage
der Verlaubarung in Kraft.
Budapest, am 23. Mai 1941.**BÁRDOSSY LÁSZLÓ m. p.,**
kgl. ung. Ministerpräsident.

Sef madjarskog kraljevskog Domobranskog generalnog štaba.

Broj: 2314/Gl. gen. št. vojne dm. 1941.

Oglas

Pozivam sve one prirodne i pravne osobe sa prebivalištem, odnosno sa poslovnim naseobinom na natrag zauzetim južnim krajevima, podrazumevajući ovde i poslovne naseobine (filijale, zastupstva) inostranih firmi, da svoje pravosnažne ugovore sa inozemstvom za otpravljanje robe neodložno pismjeno prijave nadležnom gradskom, odnosno kotarskom vojnom zapovjedništvu.

Pod obavjezu prijave spadaju svi oni ugovori za prodaju robe (eksport) i za kupovanje robe (import), kod kojih je prebivalište (poslovna naseobina) druge ugovarajuće stranke u inostranstvu, dakle ne na natrag povraćenoj teritoriji, ili na teritoriji matere zemlje.

Imaju se prijaviti:

a) svi pravosnažni, ali još neizvršeni ugovori,

b) kao pak i već otpravljenе, ali još neisplaćene stavke.

Prijava se ima pismeno obaviti i mora sadržati u sebi sljedeće podatke:

1. Ime i prebivalište prijavljivača,
2. ime i prebivalište inozemne stranke (kupčevo, odnosno prodavčevo),
3. imenovanje robe i broj madjarske (u nedostatku toga, inostrane) carinske tarife,

4. količinu i vrijednost (u inozemnoj valuti) fakturisan ili ugovorene robe,

5. da li je otpravljanje robe već obavljeno, ili ne; u zadnjem slučaju treba istaći rok otpravljanja, a ukoliko je roba na putu, vrijeme predaje treba posebno naznačiti,

6. plativost računa: u koliko je plaćanje u vezi sa ugovorom već izvršeno, treba stavku po stavku istaći već namireno i zaostalo dugovanje, odnosno svotu potraživanja.

Rok prijave je: 10. lipanj 1941 godine. Budimpešta, 21. svibnja 1941 godine.

WERTH HENRIK v. r.

pješadijski general,

šef madj. kralj. Domobranskog gen. štaba.

Sef madjarskog kraljevskog Domobranskog generalnog štaba.

2386/Gl. gen. št. vojne adm. 1941.

Oglas

Radi uzimanja na znanje saopštavam Vladinu naredbu broj 3.590/1941. M. pr. — objavljenu u Budimpeštanskom Glasilu 24-og svibnja 1941 godine — izdatu u predmetu regulisanja platežnog prometa na teritoriji natrag zauzetih Južnih Krajeva.

Budimpešta, 26-og maja 1941 godine.

WERTH HENRIK v. r.

pješadijski general,

šef madj. kralj. Domobranskog gen. štaba.

„Madjarsko kraljevsko Ministarstvo na osnovu opunomoćenja sadržanog u 156. §-u II. Z. čl. iz 1939 godine o domobranstvu naredjuje sledeće:

1. §.

Madjarska Narodna banka dinarske novčanice i kovani novac, koji je bio u prometu kao zakonito platežno sredstvo na teritoriji natrag zauzetih Južnih Krajeva, a koji su u posjedu tamo stanujućih (sa sedištem) osoba i firmi, promjenjuje na zakonito platežno sredstvo vrijednosti pengova prema kursu označenom u (1) alineju 2. §-a. Madjarska Narodna banka ustanovljuje i objavljuje taj dan, na koji dan prestaje dinarska novčanica i kovani novac na natrag povraćenoj teritoriji kao zakonito platežno sredstvo; od toga dana niko nije dužan da ih prima kao platežno sredstvo.

2. §.

Kurs preračunavanja između pengova i dinara u tuzemnom platežnom promjetu je sljedeći:

1 pengov = 10 dinara, odnosno

10 dinara = 1 pengov.

(2) U primeni ovog §-a ne spada izvršenje obaveze koja ističe iz takovog pravnog odnosa u krugu tuzemnog plaćanja u kojem je bilo dužnik, bilo verovnik osoba koja stane u inozemstvu, ili pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu, ili firma, posljednja i tada, ako nije pravna osoba.

3. §.

Platežna sredstva u dinarskoj vrijednosti do daljnjeg naredjenja madjarskog kraljevskog Ministarstva finansija na teritoriji natrag zauzetih Južnih Krajeva ma od kuda zabranjeno je unositi. Madjarska Narodna banka može dati razriješenje ispod zabrane.

4. §.

(1) Na teritoriji natrag zauzetih Južnih Krajeva imetak jugoslovenske Narodne banke madjarska Narodna banka rukovodi kao posebnu imovinsku masu; može ubirati na mjenice zasnivana i druga potraživanja, može ispunjavati obaveze jugoslovenske Narodne banke i — ukoliko daljnje vodjenje stvari to zahteva — može raspolagati preko njezinih imovnih predmeta, može činiti i primati pravne izjave prema privatnim licima, nadalje može pred vlastima i sudovima postupiti.

(2) Na teritoriji natrag zauzetih Južnih Krajeva stvari jugoslovenske Narodne banke u krugu ustanovljenom u (1) alineji će madjarska Narodna banka i nadalje voditi i zbog toga će biti izaslati povjerenici, koji će biti ovlašteni i na potpisivanje firme. će biti ovlašteni i na potpisivanje firme.

5. §.

(1) Ukoliko delo ne podpada pod teže kazneno naredjenje, čini prestup onaj, ko nasuprot zabrani odrijedjenoj u 3. §-u unese na teritoriju natrag dobivenih Južnih Krajeva platežno sredstvo u dinarskoj vrijednosti.

(2) Prestup odrijedjen u ovom §-u u smislu 212. §-a II. Z. čl. is 1939 godine kažnjava se zatvorom od dva mjeseca, u slučaju rata zatvorom od 6 mjeseci. U pogledu novčane globe davaoci pravca su odredbe X. Z. čl. is 1928 godine, najveća svota novčane globe je osam hiljada pengova.

(3) Za uzapćenje se imaju primjeniti naredjenja druge, treće i četvrte alineje 2. §-a XXVI. Z. čl. iz 1922 godine.

(4) Postupak radi prestupa pripada u nadležnost Upravnoj vlasti kao redarstvenom kaznenom sudu, a na radnom djelokrugu madjarske kraljevske Policije pripada nadležnosti madjarske kraljevske Policije. Glede naredjenja sadržanog u 8. tački (1) alineje 39. §-a XXX. Z. čl. iz 1929 godine za stručnog ministra treba smatrati madjarskog kraljevskog Ministra finansija.

6. §.

U primeni ove odredbe poslovne naseobine (filijale, zastupstva) inozemnih firmi u Madjarskoj — ovde podrazumevajući i teritoriju natrag zauzetih Južnih Krajeva — sa tuzemnim firmama, a poslovne naseobine (filijale, zastupstva) tuzemnih firmi u inozemstvu pak potpadaju pod jedan ugled sa inozemnim firmama.

7. §.

Ova naredba stupa na snagu na dan njezine objave.

Budimpešta, 23-eg svibnja 1941 godine.

BÁRDOSSY LADISLAV v. r.
madjarski kraljevski Ministar pretседnik.

Sef madjarskog kraljevskog Domobranskog generalnog štaba.

Broj: 2.189/Gl. gen. št. vojne adm. 1941.

OGLAS

Od zalihe kave i čaja koelicine sirove i pržene kave ispod 10 kilograma uzete pod obavjezu prijave i pod sekvestar sa oglasom broj 119/Gl. gen. št. vojne adm. 1941. objavljeno 15-og travnja 1941 godine, kao i zalihi čaja ispod 2 kilograma bez obzira na prijavljenu količinu u putpunoj cijelosti oslobadjam ispod sekvestra.

Ne álljon órák hosszát a hirdetőoszlop előtt,

a „Délvidék”-ben megtalál minden fontos hivatalos rendeletet!

U slučaju donasjanja u promet, odnosno upotrijebe zalihe sirove i pržene kave od 10 kilograma i preko toga prelazeće količine uzete pod obavezu prijave i stavljene pod sekvestar, kao i zalihe čaja u količini od 2 kilograma i preko toga prelazeće množine koje se imaju na dan 26-og svibnja tekuće godine, mora se platiti pristojba razriješenja u niže ustanovljenoj svoti:

kod sirove kave po kilogramu 12 pengova
kod pržene kave po kilogramu 15 pengova
kod čaja po kilogramu 30 pengova

Dakle od gore naznačenog dana može trgovac na veliko, odnosno trgovac na malo, donijeti u promet kao i u radnjama preduzeća, u zavodima ili privatnim domaćinstvima upotrijebiti samo uz prethodnu isplatu pristojbe razriješenja u ma kojoj količini od zaliha sirove a pržene kave u količini od 10 kilograma i množine preko toga prelazeće stavljene pod sekvestar, kao i čaja do 2 kilograma i količine preko toga prelazeće.

Zbog ustanovljenja zalihe sirove i pržene kave, kao i čaja spadajući pod pristojbu razriješenja, odnosno u cilju propisivanja pristojbe, vlasnici su onu količinu koju imaju na dan 26-og svibnja tekuće godine od zalihe na osnovu naredbe broj 119/Gl. gen. št. vojne adm. 1941. prijavljenih i pod sekvestar stavljenih u dva primerka prijavnog lista na način regulisan u napomenutoj naredbi broj 119/Gl. gen. št. vojne adm. 1941. u roku od 3 dana ponova prijaviti sreskom (gradskom) vojnom zapovjedništvu.

Pristojbu razriješenja ustanovljenu za prijavljene zalihe treba platiti u srazmeru donasjanja u promet, odnosno u srazmeru upotrijebe. Ko dakle namjerava prijavljenu zalihi kave, odnosno čaja donijeti u promet ili upotrijebiti, dužan je prethodno uplatiti kod madjarskog kraljevskog Poreznog ureda pristojbu razriješenja u odgovarajućoj svoti prema količini namjenjenoj za donasjanje u promet ili za upotrijebu.

Pristojbu razriješenja je dužan uplatiti posednik prijavljene zalihe robe.

Onaj, ko kavu, odnosno čaj donosi u promet bez prethodne isplate pristojbe razriješenja, ili ne odgovori ponovnoj obavjezi prijave prema ovoj odredbi, ili pak bilo u svojoj prijavi, bilo na osnovu njemu upućenom pozivu daje neistinite podatke glede količine zalihe koje ima u svom posjedu, ukoliko dijelo ne potpada pod teže kazneno naredjenje, čini kažnjivi prestup i kažnjava se sa od dva puta do osam puta većom novčanom globom od uskraćene, odnosno od opasnosti izložene pristojbe razriješenja.

Održavanje sadržanih u ovoj naredbi nadziru organi vojne uprave.

Naredbe u ovoj odredbi ne dodiruju ono naredjenje, prema kojem bez posebne dozvole vojnog zapovjedništva preko odrijedjene gospodarstvene granice do daljnje odredbe na natrag zauzetim Južnim Krajevima u materu državu robu niti železnicom, niti poštom niti ma na koji drugi način prevoziti nije slobodno. Prema tome bez posebne dozvole vojnog zapovjedništva ne mogu se prevoziti preko gospodarstvene granice razriješene zalihe kave i čaja.

Budimpešta, 23-eg svibnja 1941 godine.

WERTH HENRIK v. r.

pješadijski general,

šef madj. kralj. Domobranskog gener. štaba

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő **Muhl János**

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás

Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén